

Λίγες σκέψεις για την hiphop αντικουλτούρα

και εμάς μέσα σ' αυτή.

-Γιατί hiphop ; Γιατί συλλογικότητα ;

Το χιπχόπ όπως και διάφορες άλλες μουσικές κουλτούρες δεν είναι απλώς ένας λόγος να κουνάει κάποιος το κεφάλι του. Δεν είναι ένα συνοδευτικό άκουσμα όταν κάποιος πίνει καφέ ή οδηγεί για την δουλειά. Η τέλος πάντων δεν έχει νόημα να το δούμε σαν τέτοιο. Εμείς μέσα σε μια μουσική κουλτούρα όπως το χιπχόπ βλέπουμε πολλά παραπάνω. Βλέπουμε ιστορικές στιγμές, βλέπουμε άορατα υποκείμενα που φτιάχνουν τρόπους για να κάνουν αισθητές τις ανάγκες και τις επιθυμίες τους, που φτιάχνουν γλώσσες για να επικοινωνήσουν με δικούς τους όρους, βλέπουμε όμως και τους καθημερινούς κοινωνικούς ανταγωνισμούς να δομούν σχέσεις που άλλοτε αναπαράγουν τις υπάρχουσες εξουσίες και άλλοτε τις αποδομούν, βλέπουμε δηλαδή πως η χιπχόπ κουλτούρα είναι κάτι με το οποίο αν αποφασίσουμε να ασχοληθούμε τότε σίγουρα θα έχουμε πολλά να πούμε.

Εμείς λοιπόν αποφασίσαμε να ασχοληθούμε και να μιλήσουμε γι αυτή. Αυτό βεβαίως δεν το κάναμε θέλοντας απλά να βρούμε ένα ακόμα πεδίο για να εφαρμόσουμε την πολιτική μας ανάλυση. Μιλάμε για το χιπ χοπ γιατί είναι στοιχείο της καθημερινότητας μας. Γιατί μας αρέσει να ανταλλάζουμε δίσκους, να γραφούμε στίχους και να κλέβουμε samples. Άλλωστε όπως προείπαμε το χιπ χοπ είναι γλώσσα και αυτό σημαίνει ότι αν δεν μάθεις να το μιλάς είναι δύσκολο και να το καταλάβεις.

Βεβαίως ένα χιπ χοπ μόρφωμα θα μπορούσε να σημαίνει πολλά πράγματα και αντίστοιχα να μιλά με πολλούς και διαφορετικούς όρους. Εμείς θέλουμε να οργανωνόμαστε ως συλλογικότητα γιατί θέλουμε να μιλάμε πολιτικά. Αυτό όμως θέλουμε να το κάνουμε από χιπ χοπ σκοπιά. Δηλαδή μας ενδιαφέρει να κουβεντιάσουμε πάνω στο τι ρολό έχουν και με ποιους τρόπους δομούνται οι κοινωνικοί ανταγωνισμοί μέσα στην κουλτούρα. Όχι όμως μόνο αυτό, θέλουμε μέσα από την χιπχοπ κουλτούρα να παίρνουμε και θέση απέναντι σε αυτούς τους ανταγωνισμούς. Έτσι λοιπόν στεκόμαστε εχθρικά απέναντι σε σχέσεις εξουσίας που έχουν να κάνουν με την φυλή, το φύλο, την σεξουαλικότητα και οργανώνουμε αντιεμπνευματικά απέναντι στα συμφέροντα των αφεντικών. Βέβαια για τα προηγούμενα λίγη συζήτηση έχει γίνει εντός του χιπχοπ, έτσι και εμείς έχουμε ακόμα δρόμο να διανύσουμε. Πάντως τέτοια ζητήματα θεωρούμε πως είναι σημαντικό να τίθενται εντός της κουλτούρας μιας και όλα αυτά είναι σχέσεις που υπάρχουν με έντονο τρόπο μέσα της.

-hiphop συναντήσεις

Η συνέλευση του souapar ξεκίνησε τον Οκτώβριο και η πρώτη συνάντηση έγινε στις αρχές Νοέμβριου. Μέχρι τώρα έχουν γίνει τρεις τέτοιες συναντήσεις. Οι συναντήσεις αυτές γίνονται με σκοπό να δημιουργηθεί ένα σημείο συνάντησης μέσα στην πόλη, για αυτές και για αυτούς που κάνουν ή ακούν χιπ χοπ, τέτοιο ώστε πάνω στα ζητήματα που αναφέραμε να μπορούν να δημιουργούνται σχέσεις. Έτσι λοιπόν στις συναντήσεις αυτές χωράν από τζαμάρισμα και μουσικές βραδιές έως προβολές και κουβέντες πάνω στις οποίες βγαίνει λόγος τέτοιος ώστε τα περιεχόμενα τους να νοηματοδοτούνται πολιτικά και όχι να τίθενται ακαδημαϊκά. Ακόμα στα πλαίσια των σχέσεων που θέλουμε να δημιουργούμε, σαν χιπχοπ υποκείμενα, υπάρχουν δυο σταθερές δομές: το distro με δίσκους, ντοκιμαντέρ και έντυπα που αφορούν το χιπχοπ και μια ψηφιακή μουσική βάση για ανταλλαγή μουσικής.

-Είναι το ελληνικό hip-hop μουσική αντικουλτούρα;

Το χιπχοπ στην Ελλάδα ξεινήσε ως μουσική κουλτούρα ενός κομματιού σίγουρα φοβερά μειοψηφικού. Ισχύει όμως ότι σχεδόν από τα πρώτα βήματα η σκηνή προσπαθούσε να οργανωθεί με όρους εμπορικής παράγωγης με πιο επιτυχημένο παράδειγμα αυτό του lowbar. Δηλαδή παρόλο που στις αρχές τα πρώτα live και οι πρώτοι δίσκοι σε κάποιο βαθμό στηνόταν από τα ίδια τα χιπχοπ υποκείμενα το όνειρο ενός συμβολαίου και ενός παραγωγού ήταν κοινή προσδοκία σχεδόν για όλους και αυτό τα έκανε να τείνουν προς το ακίνδυνο και το εναλλακτικό. Επίσης η δόμηση ενός θεαματικού καλλιτεχνικού υποκειμένου ήταν αρκετά έντονη. Δηλαδή ακόμα και τα συγκροτήματα που είχαν πολιτικό στίχο, αρκετά συχνά, δεν μιλούσαν σαν μέρος ενός καταπιεσμένου υποκειμένου αλλά ανταυτού πλάσαραν την πολιτική τους με τον διδακτισμό του καλλιτέχνη που μπορεί να μιλά για όλα αλλά ταυτόχρονα βρίσκεται έξω από αυτά. Από την άλλη περά την ποριά που διανύσαν οι εκάστουτε σταρ θα μπορούσαμε να πούμε ότι υπήρξαν και στιγμές που είδαμε αμυδρά ψήγματα αντικουλτούρας. Υπήρξαν συγκροτήματα με πιο βιωματικό πολιτικό στίχο, μπάντες μεταναστών σε περιοχές του κέντρου και μια γενική θέληση για ρήξη με τους λεγόμενους «εμπορικούς» η ακόμα και με όσους επέλεγον τα συμβόλαια με εταιρίες. Παρόλα αυτά τα προηγούμενα δεν κατάφεραν να αποτελέσουν μουσική αντικουλτούρα. Και αυτό γιατί η διαφορετική αυτή σκηνή δεν μπόρεσε να στήσει δικές της δομές και βρει δικούς της τρόπους να συναντιέται, συνυπήρχε δηλαδή με την κυρίαρχη κουλτούρα χωρίς να έρθει σε έμπρακτη ρήξη μαζί της. Μπορούσε δηλαδή κάποιος να έχει αντικαπιταλιστικό στίχο αλλά ταυτόχρονα να μην συγκρούετε με τις σχέσεις ενός μαγαζιού. Μπορούσε κάποιος να επιτίθεται στους «εμπορικούς» αλλά να το κάνει με ομοφοβικό τρόπο. Με αλλά λόγια αυτή η σκηνή δεν κατάφερε να αποδημήσει τις κυρίαρχες σχέσεις και οργανώσει/αντιπροτείνει νέες.

-Και τώρα τι ;

Στο σήμερα σίγουρα η κατάσταση έχει διαφοροποιηθεί σε σχέση με το παρελθόν. Θεωρούμε αρκετά θετικό το ότι έχουν αρχίσει να δημιουργούνται χιπχοπ ομαδοποιήσεις που οργανώνονται μέσα σε κατειλημμένους χώρους και στέκια. Και αυτό έχει μια σημασία γιατί κάπως έτσι κοινωνικοποιείται η άποψη που λέει ότι δεν μπορούμε να βλέπουμε τις μουσικές κουλτούρες ξέχωρα από την πολιτική τους διάσταση. Ταυτόχρονα είναι γεγονός πως έχει αυξηθεί σημαντικά ο χιπχοπ κόσμος που προσεγγίζει τα αυτοοργανωμένα live. Αυτό μας δείχνει μια κοινωνική κίνηση, που αν λάβουμε υπόψη την υποτίμηση που βιώνουμε στην τωρινή συγκύρια, τότε καταλαβαίνουμε πως σίγουρα υπάρχουν λόγοι να αμφισβητήσουμε την εμπορική αναπαραγωγή της χιπχοπ κουλτούρας και των σχέσεων που περιλαμβάνει (από αυτή του καλλιτέχνη μέχρι του μαγαζάτορα και της εργάτριας που εκμεταλλεύεται).

Τα προηγούμενα μας δείχνουν πως υπάρχει έδαφος στο τώρα για να χτιστεί μια ανταγωνιστική χιπχοπ αντικουλτούρα. Βεβαία για να μιλάμε ρεαλιστικά για κάτι τέτοιο έχουμε ακόμα δρόμο να διανύσουμε. Και αυτό που λείπει είναι τα περιεχόμενα. Μέχρι τώρα στις εκδηλώσεις από τα live έως τις πιο χαλαρές κουβέντες ή προβολές έμπαιναν πολιτικά περιεχόμενα (κυρίως το αντιφασιστικό) αλλά σταματούσαν εκεί που άρχισε η κουλτούρα. Όπως ειπώθηκε και προηγουμένως όταν δεις την μουσική κουλτούρα ως μορφή κοινωνικοποίησης τότε καταλαβαίνεις πως περιέχει όχι ουδέτερα στυλ αλλά κοινωνικούς ανταγωνισμούς. Δεν μπορούμε λοιπόν να μιλάμε για αντικουλτούρα εφόσον δεν υπάρχει οργανωμένη τάση που να παίρνει θέση για τις σχέσεις του εμπορεύματος, του φύλου, της σεξουαλικότητας και της φυλής μέσα στην χιπχοπ κουλτούρα. Είναι λοιπόν αντιφατικό να εντάσσουμε το χιπχοπ στις πολιτικές εκδηλώσεις χωρίς να του κάνουμε κριτική. Βεβαία η κριτική έχει νόημα όταν γίνεται από εμάς τους ίδιους δηλαδή, αυτές και αυτούς που το χιπχοπ είναι κομμάτι της καθημερινότητας μας. Η κριτική έχει νόημα όταν εμπεριέχει τα βιώματα όλων αυτών που ανήκουν στο αντικείμενο της γιατί με αυτό τον τρόπο μπορεί να δομήσει κάτι διαφορετικό και μην μιλά με όρους πολιτικής ορθότητας.

